

ใบรับรองปัญหาพิเศษ
ภาควิชาเทคนิคเกษตร

คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง กทม.

เรื่อง

เจตคติของเกษตรกรที่มีต่อโครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตร

ในอำเภอขามทะเลสอ จังหวัดนครราชสีมา พ.ศ. 2539

FARMER'S ATTITUDE TOWARDS AGRICULTURAL PRODUCTION SYSTEM
AND STRUCTURAL ADJUSTMENT PROJECT IN AMPHUR KHAMTHALASOW,
CHANGWAT NAKORN RATCHASIMA, YEAR 1996

โดย

นายเสริมศักดิ์ รักบำรุง

ได้รับการตรวจสอบและอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร

วท.บ. (พัฒนาการเกษตร)

เมื่อวันที่ ๒๙ เดือน มิ.ย. พ.ศ. 2539

ประธานกรรมการปัญหาพิเศษ

(ผศ. ศุภสมบุรณ์ อังรัตนากร)

กรรมการปัญหาพิเศษ

(อาจารย์ ดร. สรพล เศรษฐบุตร)

กรรมการปัญหาพิเศษ

(อาจารย์สุรินทร์ ทองฟูก)

หัวหน้าภาควิชา

(ผศ. ศุภสมบุรณ์ อังรัตนากร)

ร.พ.
๒๑๒๕๑
๒๕๓๘

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึง U-TECH ทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

14759

ปัญหาพิเศษ

เรื่อง

เจตคติของเกษตรกรที่มีต่อโครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตร

ในอำเภอขามทะเลสอ จังหวัดนครราชสีมา พ.ศ. 2539

FARMER'S ATTITUDE TOWARDS AGRICULTURAL PRODUCTION SYSTEM
AND STRUCTURAL ADJUSTMENT PROJECT IN AMPHUR KHAMTHALASOW,
CHANGWAT NAKORN RATCHASIMA, YEAR 1996

T096355

โดย

นายเสริมศักดิ์ รักบำรุง

เสนอ

ภาควิชาเทคนิคเกษตร

คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง กทม.

เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (พัฒนาการเกษตร)

ปี พ.

พ.ศ. 2539

๒๕๓๙

๒๕๓๙

เลขหมู่..... 96355

เลขทะเบียน.....

รับ เลิกบ.ปี..... 3 JUN 2003

เอกสารนี้สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง : เจตคติของเกษตรกรที่มีต่อโครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิต
การเกษตร อำเภอขามทะเลสอ จังหวัดนครราชสีมา พ.ศ.2539
โดย : นายเสริมศักดิ์ รักบำรุง
ชื่อปริญญา : วิทยาศาสตร์บัณฑิต (พัฒนาการเกษตร)
สาขาวิชาเอก : พัฒนาการเกษตร

ประธานกรรมการปัญหาพิเศษ :

(ผศ. สุกสมบัติ อังรัตนากร)

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อศึกษาเจตคติของเกษตรกรที่มีต่อ
โครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตร ในอำเภอขามทะเลสอ จังหวัด
นครราชสีมา พ.ศ.2539 มีเกษตรกรเข้าร่วมโครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิต
การเกษตร 320 ราย

วัตถุประสงค์ของการศึกษา คือ ศึกษาสภาพทางเศรษฐกิจและสังคม เจตคติ
ปัญหาและอุปสรรคของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการปรับโครงสร้าง และระบบการผลิตการ
เกษตร

กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยในครั้งนี้ได้แก่ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการปรับ
โครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตร ในอำเภอขามทะเลสอ จังหวัดนครราชสีมา
พ.ศ.2539 แบบ Simple Random Sampling จำนวน 80 ราย เครื่องมือที่
ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ แบบสัมภาษณ์ ข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์วิจัย คือ การหาค่า
ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต พิสัยและโคสแควร์

สภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร ที่เข้าร่วมโครงการปรับ
โครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตร ในอำเภอขามทะเลสอ จังหวัดนครราชสีมา
พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย 46 ปี การศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งถือว่าต่ำมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ถึงร้อยละ 81.25 สมาชิกในครอบครัวเฉลี่ย 5 คนต่อ 1ครัวเรือน มีรายได้เฉลี่ยปีละ 41,095 บาท ทางด้าน เจตคติของเกษตรกรที่มีต่อโครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตรอยู่ในระดับที่เห็นด้วยอย่างสูงกับโครงการนี้ และการเปรียบเทียบการกระจายของเจตคติพบว่าเจตคติของเกษตรกรกระจายไม่เท่ากัน การเปรียบเทียบทางด้านอายุพบว่าอายุที่แตกต่างกันเจตคติของเกษตรกรจะไม่แตกต่างกัน ทางด้านปัญหาที่พบคือ ทางด้านการตลาด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำนิยม

ปัญหาพิเศษฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดีเพราะได้รับความกรุณาช่วยเหลือจากหลายๆ ท่านที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะ ผศ. ศุภสมบุรณ์ อังรัตนากร ซึ่งเป็นประธานกรรมการปัญหาพิเศษที่กรุณาชี้แนะแนวทางการศึกษาตั้งแต่นั้น อีกทั้งอาจารย์ ดร. สूरพล เศรษฐบุตร และอาจารย์สุรินทร์ ทองฟู กิ่งทำหน้าที่เป็นกรรมการปัญหาพิเศษโดยให้ความช่วยเหลือในการตรวจทานแก้ไข ข้าพเจ้ารู้สึกซาบซึ้งในบุญคุณของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอกราบขอพระคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอขอบคุณ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร อำเภอขามทะเลสอ จังหวัดนครราชสีมา ทุกท่านที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและอำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูลในการทำปัญหาพิเศษครั้งนี้

คุณงามความดีอันนี้มีข้าพเจ้ามอบแก่ บิดา มารดา ครู อาจารย์ ผู้เคยประสพวิชาและอุปการะคุณทุกท่าน

เสริมศักดิ์ รักบำรุง

มีนาคม 2539

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

	หน้า
สารบัญตาราง	(1)
สารบัญภาพ	(2)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์	2
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
ขอบเขตของการศึกษา	3
นิยามศัพท์	4
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร	5
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	13
บทที่ 3 วิธีการศึกษา	14
ประชากรและการสุ่มตัวอย่าง	15
วิธีการและเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล	15
ระยะเวลาและสถานที่	16
การวิเคราะห์ข้อมูล	16
บทที่ 4 ผลการศึกษา	18
ตอนที่ 1 สภาพทางเศรษฐกิจ และสังคมของเกษตรกรผู้เข้า ร่วมโครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตทาง การเกษตร	18
ตอนที่ 2 เจตคติของเกษตรกรที่มีต่อโครงการปรับโครงสร้าง และระบบการผลิตการเกษตร	29
ตอนที่ 3 ปัญหาและอุปสรรคของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตร	36

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ	37
ข้อเสนอแนะในการทำการวิจัยครั้งต่อไป	38
เอกสารอ้างอิง	40
ภาคผนวก	
1. วัตถุประสงค์ของโครงการปรับโครงสร้างและระบบ การผลิตการเกษตร	42
2. ข้อมูลทั่วไปของอำเภอขามทะเลสอ	44
3. แผนที่อำเภอขามทะเลสอ	45
4. แบบสัมภาษณ์	46

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 แสดงการกระจายของข้อมูล จำแนกตาม เพศ อายุ การศึกษาของเกษตรกรผู้ให้ข้อมูล	20
ตารางที่ 2 แสดงการจำแนกของข้อมูล จำแนกตามจำนวนสมาชิก จำนวนแรงงานในครอบครัว รายได้	23
ตารางที่ 3 แสดงการกระจายของข้อมูล จำแนกตามกลุ่มสมาชิก แหล่งเงินทุน แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร เครื่องจักรกลการเกษตร	26
ตารางที่ 4 แสดงค่าคะแนนเฉลี่ยและระดับเจตคติของเกษตรกรที่มี ต่อโครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตร	31

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1 แผนที่แสดงขอบเขตตำบล ในอำเภอขามทะเลสอ
จังหวัดนครราชสีมา

45

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

(Statement of The Problem)

ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีการทำการเกษตรมาแต่โบราณ คนไทยส่วนใหญ่มีชีวิตอยู่ในชนบท คนที่อยู่ในชนบทส่วนใหญ่เป็น ชาวนา ชาวไร่ ชาวสวน คนเหล่านี้ทำการเกษตรประเภทต่าง ๆ ซึ่งทำให้คนในเมืองมีกินเพียงพอ และยังมีเหลือขายออกไปต่างประเทศอีกมาก ทำให้ประเทศไทยได้เงินตราต่างประเทศมาพัฒนาประเทศ ระบบการทำการเกษตรของประเทศไทยส่วนใหญ่เป็นการทำการเกษตรแบบล้าหลัง ขาดการพัฒนากระบวนการผลิต เมื่อมีความต้องการเพิ่มผลผลิต ก็เพิ่มพื้นที่การผลิต แทนที่จะนำเทคโนโลยีต่าง ๆ มาใช้ในการเพิ่มผลผลิต และจากการทำการเกษตรที่เกษตรกรต้องประสบปัญหาหลายประการ เช่น ปัญหาด้านการผลิตและการตลาด สินค้าเกษตรบางประเภทก็ประสบกับปัญหาการไม่มีตลาดรับซื้อผลผลิต อันได้แก่สินค้าประเภท ข้าว มันสำปะหลัง กาแฟ และพริกไทย

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงพาณิชย์ได้พิจารณาร่วมกันเห็นว่า สินค้าเกษตรที่มีปัญหาทั้งด้านการผลิตและราคา ได้แก่ พืชเศรษฐกิจ 4 ชนิด คือ ข้าว มันสำปะหลัง กาแฟ และพริกไทย โดยมีสาเหตุจากการรวมตัวทางการค้า ของกลุ่มประเทศต่าง ๆ การแข่งขันด้านราคาของตลาดสินค้าเกษตรต่างประเทศ และภัยแล้ง รวมทั้งการขาดแคลนแหล่งน้ำในอ่างเก็บน้ำสำคัญของประเทศ

ดังนั้น กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงกำหนดนโยบายปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตร และเสนอโครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตร สำหรับดำเนินการในปี 2537 ต่อคณะรัฐมนตรีซึ่งต่อมาได้รับอนุมัติให้ดำเนินการได้เมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม 2537 พร้อมทั้งงบประมาณ ค่าดำเนินการในวงเงิน 10,000 ล้านบาท เพื่อดำเนินการในปี 2537 ซึ่งส่วนใหญ่เป็นสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ และการสนับสนุนปัจจัยการผลิตที่จำเป็นแก่เกษตรกร

ต่อมาคณะรัฐมนตรีได้แต่งตั้งคณะกรรมการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตร โดยให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นประธาน รัฐมนตรีช่วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ว่าการทั้ง 3 ท่านพร้อมทั้งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์ และรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลังเป็นรองประธานและมีการมอบหมายอีก 2 ท่านกับเลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรเป็นกรรมการ และเลขานุการ เพื่อกำหนดหน้าที่แนวทางปฏิบัติงานให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและเกิดผลดี คณะกรรมการดังกล่าว ได้แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อจัดทำแผนปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตร ซึ่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้เสนอแผนปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตรต่อ คณะรัฐมนตรี พิจารณามติคณะรัฐมนตรีจึงมีมติอนุมัติแผนปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตร เมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2536 ให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ดำเนินการระหว่างปี 2537 - 2539 ในวงเงินงบประมาณ 65,874 ล้านบาท

แผนปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตรมี เป้าหมายลดพื้นที่การปลูกข้าวนาปรัง พื้นที่นาไม่เหมาะสม พื้นที่การปลูกมันสำปะหลัง พื้นที่การปลูกกาแฟ และพื้นที่การปลูกพริกไทย โดยส่งเสริมให้เกษตรกรทำกิจกรรมการเกษตรอื่นที่ให้ผลตอบแทนสูงกว่า และมีความมั่นคงถาวร ได้แก่ ไม้ผล ไม้ยืนต้น พืชผัก ไม้ดอกไม้ประดับ ไร่นาสวนผสม ปศุสัตว์ (โคเนื้อโคนม) และ ไม้เอื้อกระดาศ สำนักงานปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร (2537:2)

ในพื้นที่เกษตรกรรมของ อำเภอขามทะเลสอ จังหวัดนครราชสีมา พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่แห้งแล้งขาดแหล่งน้ำตามธรรมชาติ การทำการเกษตรโดยการอาศัยน้ำฝนเพียงอย่างเดียว แต่เดิมเกษตรกรส่วนใหญ่ปลูกมันสำปะหลัง และปลูกข้าวนาปรัง ซึ่งประสบปัญหามากมาย เช่น ผลผลิตไม่ได้มาตรฐานราคาผลผลิตตกต่ำ เมื่อมีโครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตรเกิดขึ้นในปี พ.ศ. 2537 เกษตรกรจึงหันมาเข้าร่วมโครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตร ดังนั้นเพื่อให้ทราบถึงเจตคติของเกษตรกรที่มีต่อโครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตทางการเกษตร

วัตถุประสงค์การวิจัย

(Objectives Of The Study)

1. เพื่อศึกษาสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. เพื่อศึกษาเจตคติของเกษตรกรที่มีต่อโครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตร

3. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคของเกษตรกรที่มีต่อโครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

(Expected Results)

1. ทำให้ทราบถึงสภาพทางเศรษฐกิจ และสังคมของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตร
2. ทำให้ทราบเจตคติของเกษตรกรที่มีต่อโครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตร
3. ทำให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตร

ขอบเขตการศึกษา

(Scope Of Study)

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้จำกัดขอบเขตของการศึกษาเกี่ยวกับเจตคติ ของเกษตรกรที่มีต่อโครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตร ในอำเภอขามทะเลสอ จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) จำนวน 80 คน จากจำนวนสมาชิกที่เข้าร่วมโครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตร จำนวน 320 คน ในปี พ.ศ.2539

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นิยามศัพท์ (Definitions)

เจตคติ หมายถึง ความรู้สึก ความคิดเห็นหรือท่าทีของเกษตรกรที่มีต่อโครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตร อำเภอขามทะเลสอ จังหวัดนครราชสีมา ปี พ.ศ. 2539

เกษตรกร หมายถึง เกษตรกรผู้ที่มีศรัทธาเข้าร่วมโครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตร

การปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตร หมายถึง การปรับการผลิตทางการเกษตรเดิมของเกษตรกรไปสู่การผลิตใหม่ที่ให้ผลตอบแทนที่สูงกว่า และมีความเหมาะสม

กระบวนการผลิต หมายถึง ระบบการผลิตการเกษตรหรือกิจกรรมทดแทนพืชที่มีปัญหาตามโครงการได้แก่ ระบบการเกษตรกิจกรรมเดี่ยว ไม้ผล พืชผัก ไม้ดอกไม้ประดับ ไม้เศรษฐกิจ ไม้โตเร็ว และระบบไร่นาสวนผสม

กรอบทางเลือก หมายถึง ประเภทกิจกรรมทดแทนที่โครงการกำหนด ได้แก่ ไม้ผล พืชผัก ไม้ดอกไม้ประดับ ไม้เศรษฐกิจ ไร่นาสวนผสม ไม้โตเร็ว

แผนการผลิตของเกษตรกร หมายถึง แผนการผลิตที่เกษตรกรจัดทำขึ้นตามแบบฟอร์มตามที่โครงการกำหนด เพื่อยืนยันการลดพื้นที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การตรวจเอกสาร
(Review Of Related Literatures)

การวิจัยครั้งนี้ ได้มีการศึกษาข้อมูลจากเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดความกระจ่างชัดใน ปัญหาและการดำเนินการวิจัยอย่างถูกต้องโดยครอบคลุมเนื้อหา การวิจัยทั้งหมดสำหรับเนื้อหาสาระของการตรวจเอกสารที่เกี่ยวข้อง

- ความหมายของเจตคติ
- ลักษณะทั่วไปของเจตคติ
- องค์ประกอบของเจตคติ
- การวัดเจตคติ
- หลักการดำเนินงานตามโครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการ
เกษตร
- งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความหมายของเจตคติ

คำว่า "เจตคติ" มีความหมายเดียวกับ "ทัศนคติ" ปัจจุบันคณะกรรมการบัญญัติศัพท์ทางการศึกษาเห็นว่าควรใช้คำว่า "เจตคติ" แทนคำว่า "ทัศนคติ" ซึ่งตรงกับคำภาษาอังกฤษว่า attitude พยอม วงศ์สารศรี (2526:72)

ได้มีผู้ให้ความหมายของเจตคติไว้หลายท่าน เช่น สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2534:100) ได้อธิบายความหมายของเจตคติว่า ความรู้สึกนึกคิดของบุคคลในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งจะแสดงออกได้จากคำพูด พฤติกรรม ที่สะท้อนเจตคตินั้นๆ คนแต่ละคนมีเจตคติต่อสังคมได้สิ่งหนึ่งมากกว่าน้อย แตกต่างกันไป เจตคติแม้จะเป็นสิ่งที่ เป็นนามธรรม (Abstractions) แต่เป็นสิ่งที่ เป็นจริง เป็นจริงสำหรับบุคคลที่มีเจตคตินั้น คนเราส่วน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มากอาจจะมึ่เจตคติหลายอย่างรวมกัน แต่ก็อาจจะมึ่บางสิ่งบางอย่างในสิ่งร่วมกันนั้นแตกต่างกันหรือตรงข้ามกับคนอื่นได้ บทบาทของเจตคติต่อพฤติกรรมของคนมีมากแทบจะกล่าวได้ว่า ทุกสิ่งทุกอย่างในชีวิตมนุษย์ขึ้นอยู่กับเจตคติไม่ว่าจะเป็นเรื่องเล็กเรื่องใหญ่ หรือเรื่องสำคัญมากเพียงใด

สมบุรณ์ จิตพงษ์ (2523:11) ได้ให้ความหมายของ เจตคติ ไว้ว่า ความโน้มเอียงทางจิตใจของบุคคลที่มีต่อสิ่งของเรื่องราวและประสบการณ์ต่าง ๆ พฤติกรรมด้านเจตคตินี้เป็นผลสืบเนื่องมาจากการเรียนรู้ และประสบการณ์ของบุคคล เจตคติไม่สามารถสังเกตได้โดยตรง แต่อาศัยการตีความจากพฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกมา บุคคลนั้นมีเจตคติสิ่งใดสิ่งหนึ่งในทางบวก (ชอบ พอใจ) หรือทางลบ (ไม่ชอบ ไม่พอใจ) อย่างเข้มข้นมากน้อยแค่ไหน

รัชฎีกร เศรษฐรัฐ (2528:59) ได้ให้ความหมายของเจตคติของชาวชนบทไทยไว้ว่าเจตคติเป็นการแสดงออกถึงค่านิยมทั้ง 2 ชนิด (จุดหมายปลายทางและวิถีปฏิบัติ) เจตคติหมายถึงความรู้สึกนึกคิดที่ประเมินออกมาเป็นทัศนคติของความพอใจ หรือไม่พึงพอใจของบุคคลหรือกลุ่มคนต่อเรื่องใด เรื่องหนึ่ง หรือสิ่งคมใดสิ่งคมหนึ่งโดยเฉพาะ ดังนั้นการศึกษาเจตคติก็เป็นแนวทางหนึ่งซึ่งสามารถบอกถึงพฤติกรรมของมนุษย์ได้เช่นกัน

ลักษณะทั่วไปของเจตคติ

รวีวรรณ อังคนรักพันธ์ (2533:3-4) กล่าวถึงลักษณะของเจตคติไว้ กล่าวคือเจตคติเป็นเรื่องความรู้สึกที่บ่งบอกลักษณะทางด้านจิตใจ อารมณ์ของบุคคล ซึ่งเป็นลักษณะที่ไม่แสดงออกมาภายนอกให้บุคคลอื่นรับรู้หรือเข้าใจได้ ซึ่งมีลักษณะทั่วไปที่สำคัญ 5 ประการ ดังนี้

1. เจตคติ เป็นเรื่องของอารมณ์ (feeling) อาจเปลี่ยนแปลงไปตามเงื่อนไขหรือสถานการณ์ต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งบุคคลที่เสแสร้งโดยแสดงออกไม่ตรงกับความรู้สึกของตน เมื่อเขาารู้ตัวว่ามีคนสังเกต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. เจตคติ เป็นเรื่องเฉพาะตัว (typical) ความรู้สึกของบุคคลอาจเหมือนกันแต่รูปแบบการแสดงออกแตกต่างกันไป หรืออาจมีการแสดงออกที่เหมือนกัน แต่ความรู้สึกต่างกันได้

3. เจตคติ มีทิศทาง (direction) การแสดงออกถึงความรู้สึก สามารถแสดงออกได้ 2 ทิศทาง ทิศทางบวกเป็นทิศทางที่สังคมปรารถนา และทิศทางลบเป็นทิศทางที่สังคมไม่ปรารถนา

4. เจตคติ มีความเข้ม (intensity) ความรู้สึกของบุคคลอาจเหมือนกันในสถานการณ์เดียวกัน แต่อาจแตกต่างกันในเรื่องของความเข้มที่บุคคลรู้สึกมากน้อยต่างกัน เช่น รักมาก รักน้อย ชื่นมาก ชื่นน้อย เป็นต้น

5. เจตคติ ต้องมีเป้าหมาย (target) ความรู้สึกจะเกิดขึ้นลอย ๆ ไม่ได้ เช่น รักพ่อแม่ ชื่นเข้าชั้นเรียน ซึ่งเกี่ยวข้องกับการบ้าน เป็นต้น

องค์ประกอบของเจตคติ

สุชา จันทร์เอม (2527:242-243) ได้กล่าวไว้ว่าองค์ประกอบของเจตคติประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการ คือ

1. Cognition component เป็นองค์ประกอบเกี่ยวกับความรู้ หรือความเชื่อถือของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หากบุคคลมีความรู้หรือเชื่อว่าสิ่งใดดี ก็มักจะมีเจตคติที่ดีต่อสิ่งนั้น ในทางตรงข้าม หากมีความรู้มาก่อนว่าสิ่งใดไม่ดีก็จะมีทัศนคติไม่ดีต่อสิ่งนั้น

2. Feeling component เป็นองค์ประกอบทางด้านความรู้สึกของบุคคล ซึ่งมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับอารมณ์ นั่นคือหากบุคคลมีความรู้สึกรัก หรือชอบพอใครหรือสิ่งใดก็จะช่วยให้เกิดเจตคติที่ดีต่อบุคคลนั้นไปด้วย แต่ถ้าหากมีความรู้สึกเกลียดหรือโกรธบุคคลใด สิ่งใด ก็จะทำให้มีเจตคติที่ไม่ดีต่อบุคคลนั้นสิ่งนั้น

3. Action tendency component เป็นองค์ประกอบที่เกี่ยวกับพฤติกรรมของบุคคล คือ ความโน้มเอียงที่บุคคลจะแสดงออกมานั้น เกิดจากความรู้สึกและความรู้ที่เขามีอยู่เกี่ยวกับวัตถุเหตุการณ์หรือบุคคลนั้น ๆ นั้นเอง

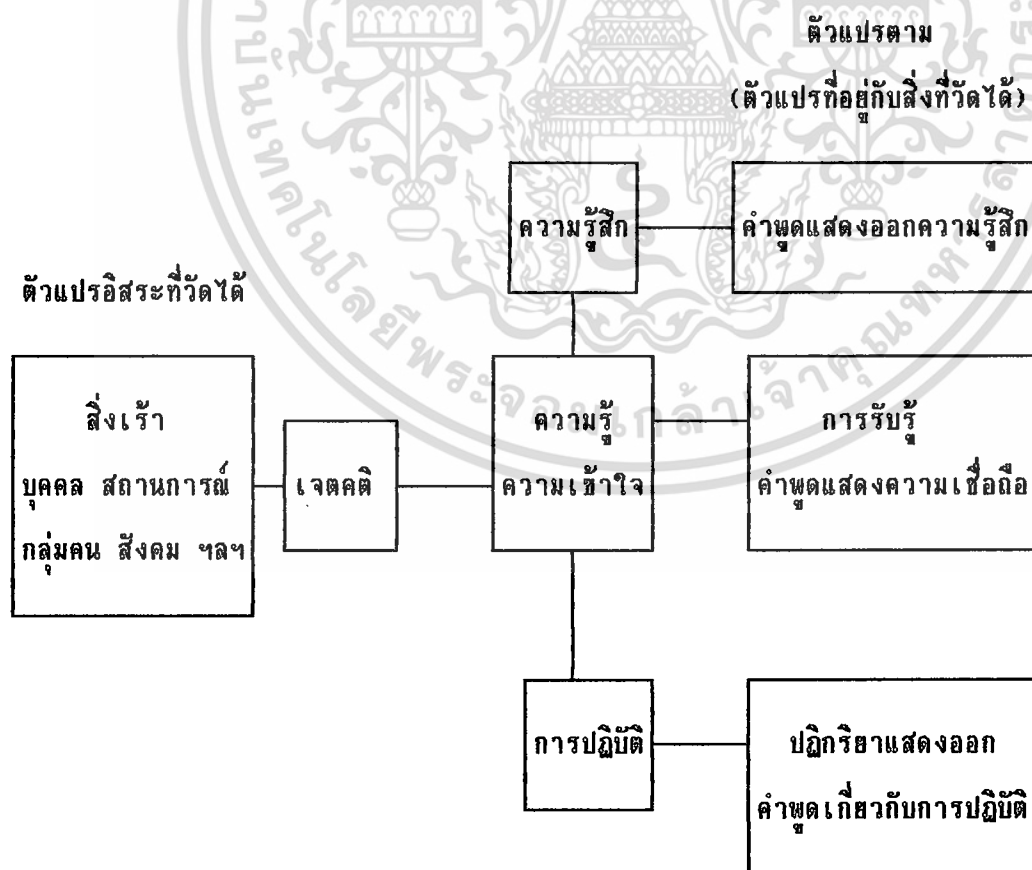
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สื่อนี้ ชีวคณากร (2525:154-155) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของเจตคติไว้ดังนี้

1. องค์ประกอบด้านความคิด (cognitive) หมายถึง ความรู้สึกเข้าใจที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เช่นรู้ว่า "การศึกษาเล่าเรียนทำให้มีความรู้ และเป็นประโยชน์ในการประกอบอาชีพภายหน้า"

2. องค์ประกอบทางด้านความรู้สึก (affective) เป็นองค์ประกอบที่ต่อเนื่องจากองค์ประกอบที่ 1 คือ เมื่อมีความรู้แล้วเกิดความรู้สึกต่อสิ่งนั้น เช่น การเห็นประโยชน์และคุณค่าของการศึกษาเล่าเรียนแสดงว่ามีความรู้สึกทางด้านบวก (positive) ต่อการเรียนจะเกิดความรู้สึกพอใจและสนใจที่จะเรียน

3. องค์ประกอบทางการกระทำ (psychomotor) เมื่อเกิดองค์ประกอบ 2 องค์ประกอบแรก เช่น รับรู้และเข้าใจว่าการศึกษาเล่าเรียนเป็นสิ่งที่มีประโยชน์เกิดความรู้สึกพอใจ สนใจที่จะเรียนแล้ว ก็จะทำให้เกิดความพร้อมทางการกระทำ เช่นมาเรียนอย่างสม่ำเสมอ ตั้งใจฟังเวลาครูสอน และหมั่นทำการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การวัดเจตคติ

การวัดเจตคตินี้ว่ามีความยุ่งยากพอสมควร เพราะเป็นการวัดคุณลักษณะภายในของบุคคลซึ่งเกี่ยวกับอารมณ์ ความรู้สึก หรือเป็นลักษณะทางจิตใจ คุณลักษณะดังกล่าวมีการเปลี่ยนแปลงได้ง่ายไม่แน่นอน แต่ถึงอย่างไรก็ตามเจตคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดก็ยังสามารถวัดได้ ไพศาล หวังพานิช (2526:147)

การวัดเจตคติอาศัยกระบวนการทางจิตวิทยานั้นส่วนใหญ่จะเกี่ยวกับความเข้มของความรู้สึกที่บุคคลตอบสนองกับสิ่งเร้าทางภาษา หรือสิ่งที่เรียกว่าข้อความวัดเจตคตินั้นเป็นการวัดเจตคติที่เน้นขึ้นอยู่กับการเขียนข้อความเหล่านั้นได้ดีแค่ไหน พยอม, (2526 : 192) โดยยึดหลักเกณฑ์ในการใช้ข้อความดังนี้

1. ใช้ข้อความที่กล่าวถึงเหตุการณ์หรือเรื่องราวที่เป็นปัจจุบัน เพราะจะช่วยให้ทราบเจตคติของบุคคลในสภาวะปัจจุบัน การกล่าวถึงอดีตหรือสิ่งที่ผ่านมาอาจทำให้ทราบเจตคติของบุคคลนั้น ซึ่งในปัจจุบันอาจเปลี่ยนแปลงไปแล้วก็ได้
2. หลีกเลี่ยงข้อความที่เป็นข้อเท็จจริง (fact) เกี่ยวกับเรื่องนั้น เพราะจะกลายเป็นการตอบสนองความเป็นจริง ทำให้ไม่ทราบความรู้สึกหรือความคิดเห็นของบุคคล
3. ข้อความที่ใช้ต้องให้คำตอบที่แปลความหมายไว้ คือสามารถบ่งบอกทิศทางและระดับของความรู้สึกของบุคคลได้ ข้อความที่พึงควรถามความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณค่าคุณลักษณะของสิ่งเหล่านั้น
4. ข้อความนั้นต้องมีความเป็นปรนัย คือ มีความชัดเจน มีความหมายแน่นอน ไม่ใช้ภาษาทวนหรือคลุมเครือ
5. ข้อความหนึ่ง ๆ ควรถามความคิดเห็นเพียงอย่างเดียว ถ้าหลายความคิดเห็นจะกลายเป็นข้อความที่กำกวม ยุ่งยากต่อการเสนอความคิดเห็น
6. ข้อความที่ใช้ควรมีลักษณะกลาง ๆ ไม่โน้มเอียงไปทางใดทางหนึ่ง เพื่อให้ผู้ตอบสามารถแสดงความคิดเห็นได้ทั้งทางบวกและทางลบ
7. พยายามหลีกเลี่ยงข้อความที่ไม่อาจแสดงความคิดเห็นได้ หรือไม่เกี่ยว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้องกับประเด็นที่จะพิจารณา เช่น ข้อความที่กล่าวนอกเรื่องที่จะศึกษา

ขณะเดียวกันต้องไม่ลืมหลักสำคัญในการวัดเจตคติ ซึ่งมีหลักสำคัญดังต่อไปนี้
ไพศาล หวังพานิช (2526:148-149)

1. ต้องยอมรับข้อตกลงเบื้องต้น (basic assumption) เกี่ยวกับการวัดเจตคติ คือ

1.1 ความคิดเห็น ความรู้สึก หรือเจตคติของบุคคลนั้น จะมีลักษณะคงที่หรือคงเส้นคงวาอยู่ช่วงเวลาหนึ่งนั้นคือความรู้สึกนึกคิดของคนเราไม่ได้เปลี่ยนแปลงหรือผันแปรอยู่ตลอดเวลาอย่างน้อยจะต้องมีช่วงเวลาใด เวลาหนึ่งที่มีความรู้สึกของเรามาความคงที่ซึ่งทำให้เราสามารถวัดได้

1.2 เจตคติของบุคคลไม่สามารถวัดหรือสังเกตได้โดยตรง การวัดจะเป็นทางอ้อมโดยวัดจากแนวโน้มที่บุคคลแสดงออกหรือประพฤตินั้นปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ

1.3 เจตคตินอกจากแสดงออกให้รู้ทิศทางของความคิดความรู้สึก เช่น สนับสนุนหรือคัดค้าน ยังมีขนาดหรือปริมาณของความคิดความรู้สึกนั้นด้วย ดังนั้นในการวัดเจตคตินอกจากจะทำให้ทราบลักษณะหรือทิศทางแล้ว ยังสามารถบอกระดับความมากน้อยหรือความเข้มข้นของเจตคตินั้นด้วย

2. การวัดเจตคติด้วยวิธีใดก็ตาม จะต้องมีสิ่งประกอบ 3 อย่างคือ ตัวบุคคลที่จะถูกวัด มีสิ่งเร้า เช่นการกระทำเรื่องราวที่บุคคลจะแสดง เจตคติตอบสนองและสุดท้ายต้องมีการตอบสนอง ซึ่งจะออกมาเป็นระดับสูงต่ำ มากน้อย ดังนั้นในการวัดเจตคติเกี่ยวกับสิ่งใดของบุคคลก็สามารถวัดได้โดยนำสิ่งเร้าซึ่งส่วนใหญ่ จะเป็นข้อความเกี่ยวกับรายละเอียดในสิ่งนั้นไปเร้าให้บุคคลแสดงท่าทีความรู้สึกต่าง ๆ ที่มีสิ่งนั้นให้ออกมาเป็นระดับหรือความเข้มข้นของความรู้สึก คล้อยตาม หรือคัดค้าน

3. สิ่งเร้าที่จะนำไปใช้เร้า หรือทำให้บุคคลได้แสดงเจตคติที่มีต่อสิ่งใดออกมา ที่นิยมใช้ คือ ข้อความวัดเจตคติ (attitude continuum หรือ scale) เช่น มาก ปานกลาง น้อย เป็นต้น

4. การวัดเจตคติเพื่อทราบทิศทางและระดับความรู้สึกของบุคคลนั้น เป็นการสรุปผลจากการตอบสนองของบุคคลจากรายละเอียด หรือแง่มุมต่าง ๆ ดังนั้น การวัดเจตคติของบุคคลเกี่ยวกับเรื่องสิ่งใด จะต้องพยายามถามคุณค่า และลักษณะในแต่ละด้าน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ของเรื่องนั้นออกมา แล้วนำผลซึ่งเป็นส่วนประกอบหรือรายละเอียดปลีกย่อยผสมผสานสรุปรวมเป็นเจตคติของบุคคลนั้น เพราะฉะนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่การวัดนั้น ๆ จะต้องครอบคลุมลักษณะต่าง ๆ ครบถ้วนทุกลักษณะเพื่อให้การสรุปผลตรงตามความเป็นจริงมากที่สุด

5. การวัดเจตคติต้องคำนึงถึงความเที่ยงตรง (validity) ของผลการวัด เป็นพิเศษกล่าวคือ ต้องพยายามให้ผลการวัดที่ได้ตรงกับสภาพความเป็นจริงของบุคคล ทั้งในแง่ทิศทางและระดับหรือช่วงของเจตคติ

ดังนั้นในการวัดเจตคติ การสร้างเครื่องมือเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญเพราะเจตคติเป็นเรื่องของส่วนลึกภายในจิตใจของแต่ละบุคคล เครื่องมือจึงต้องมีความเชื่อมั่นและความเที่ยงตรงสูง ขณะเดียวกันถ้อยคำหรือภาษาที่ใช้จะต้องเหมาะสมและสอดคล้องกับการวัด ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้เชี่ยวชาญช่วยในการปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้การวัดเจตคติสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์ (2531:181-182) ได้กล่าวว่าการวัดทัศนคติมีความจำกัดในตัวของมันเองหลายประการ ซึ่งในการสร้างแบบวัดจะต้องคำนึงถึงที่สำคัญได้แก่

1. ทัศนคติเป็นตัวแปรทางจิตวิทยาในลักษณะตัวแปรสมมติ (Hypothetical or Latent Variable) ซึ่งในการศึกษาต้องอาศัยเทคนิค วิธีการที่ยุ่ยากซับซ้อน ไม่สามารถสังเกตได้โดยง่าย ฉะนั้นถ้าหากจะวัดทัศนคติให้ได้จริง ๆ นอกจากต้องใช้เวลานานแล้ว ยังต้องระมัดระวังในการสร้างแบบวัดเจตคติเป็นพิเศษอีกด้วย

2. ทัศนคติที่วัดได้นั้นเป็นเพียงส่วนหนึ่งของเจตคติทั้งหมดเท่านั้น กล่าวคือทัศนคติในเรื่องใดเรื่องหนึ่งนั้นเป็นกิริยาท่าทีที่แสดงออกให้เห็น เป็นเพียงบางส่วนเท่านั้น ฉะนั้นการเลือกกิริยาท่าทีที่แสดงออกให้เห็นนั้นคือ ข้อความวัดทัศนคติที่สร้างต้องครอบคลุมประเด็นเจตคติที่ต้องการวัดทั้งหมด

3. ทัศนคติเป็นเรื่องเกี่ยวกับอารมณ์และความรู้สึก ฉะนั้น ในการวัดทัศนคติจะต้องไม่มีความเกี่ยวกับข้อเท็จจริง และข้อความเจตคติที่ใช้ตอบต้องไม่มีคำตอบที่ถูกต้องหรือผิดอย่างเด่นชัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. ทักษะคิดเป็น เรื่องที่ยังมีความหมายไม่แน่นอน และมีขอบเขตกว้างขวาง การวัดทักษะคิดแต่ละครั้งจึงต้องให้ความหมายและขอบเขต ของทักษะคิดในเรื่องนั้นให้ชัดเจน มิฉะนั้นอาจทำให้วัดทักษะคิดหลายเรื่อง พร้อมกันทั้ง ๆ ที่ต้องการวัดเพียงเรื่องเดียว

5. ทักษะคิดเป็น เรื่องที่เปลี่ยนแปลงได้ และการเปลี่ยนแปลงของทักษะคิดในแต่ละเรื่องนั้น จะแตกต่างกัน ทักษะคิดบางเรื่องมีความคงทนไม่ต่างกัน ฉะนั้นการวัดทักษะคิดจะต้องคำนึงถึงการเปลี่ยนแปลง และความคงอยู่ของทักษะนั้น ๆ ด้วย

สำนักงานปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตร (2537:4-5) ได้กล่าวถึงหลักการดำเนินงานตามโครงการนี้อาศัยหลักการ 7 ประการคือ

1. หลักความสมัครใจของเกษตรกร ในการเปลี่ยนกิจกรรมการเกษตรที่เกษตรกรคุ้นเคย และกำลังประสบปัญหาไปสู่กิจกรรมใหม่

2. หลักการพัฒนาความคิดริเริ่ม การมีส่วนร่วม การตัดสินใจของเกษตรกร โดยส่งเสริมให้เกษตรกรมีความสามารถในการเสนอความคิดเห็น และข้อเสนอในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงกิจกรรมการเกษตรโดยเกษตรกรเป็นผู้ตัดสินใจ

3. หลักการส่งเสริมให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนกิจกรรมการเกษตรทดแทนในพื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจที่มีปัญหา โดยกิจกรรมนั้นจะต้องมีรายได้มากกว่ากิจกรรมเดิม และสอดคล้องกับศักยภาพพื้นที่และภาวะการตลาด

4. หลักการส่งเสริมและพัฒนาสถาบันเกษตรกร โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกรดำเนินกิจกรรมร่วมกันในลักษณะกลุ่ม รวมทั้งให้สถาบันเกษตรกรที่มีอยู่แล้ว เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการดำเนินงานของโครงการโดย

- การสนับสนุนข้อมูลทางเลือกแก่สมาชิกกลุ่ม
- การช่วยเหลือสมาชิกวิเคราะห์ กลั่นกรองข้อเสนอ และจัดทำแผนการผลิต
- การสนับสนุนการดำเนินงานตามแผนการผลิตของสมาชิกกลุ่ม ในด้านต่างๆ

5. หลักการทำงานของเจ้าหน้าที่โดยเจ้าหน้าที่เป็นผู้มีบทบาท ในการสนับสนุนข้อมูลทางเลือก ด้านต่างๆ รวมทั้งการสนับสนุนให้เกษตรกรสามารถดำเนินการผลิตตามที่ต้องการได้จากเดิมที่เน้นการถ่ายทอดเทคโนโลยีเพียงอย่างเดียว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. หลักการบริหารงานโดยให้มีกลไกในการประสานและร่วมมือดำเนินการทั้งในส่วนของการส่งเสริมการเกษตรและระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน

7. หลักการสนับสนุนของรัฐ โดยเกษตรกรที่ปรับเปลี่ยนกิจกรรมการเกษตรในพื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจที่มีปัญหาจะได้รับการสนับสนุนด้านปัจจัยการผลิต และเงินสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำเงินผ่อน รวมทั้งการสนับสนุนความรู้ และการตลาด

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

อดิษฐ์ วิริยะประสพโชค (2525:99) ได้ศึกษาทัศนคติของเกษตรกรต่อโครงการปรับปรุงระบบการส่งเสริมการเกษตรแห่งชาติ ซึ่งศึกษากรณีหมู่บ้านโป่งนก ตำบลแม่สุ่น อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าสาเหตุที่เป็นปัจจัยคือ อายุ การศึกษา และรายได้ ไม่มีความสำคัญทางสถิติกับทัศนคติของเกษตรกรที่เป็นหัวหน้าครอบครัวต่อ

โครงการปรับปรุงระบบการส่งเสริมการเกษตรแห่งชาติ

วรินทร์ สุจิฆระ (2515:145) ได้ศึกษาทัศนคติของเกษตรกรเกี่ยวกับงานส่งเสริมการเกษตรในโครงการโภชนาการชนบทจังหวัดอุบลราชธานี พ.ศ. 2511 พบว่ารายได้ของเกษตรกรไม่ว่าสูงหรือต่ำไม่มีผลกระทบต่อทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่องานส่งเสริมการเกษตรและด้านโภชนาการ

มนันยา เตชะธิตี (2527:52-54) ซึ่งได้ศึกษาทัศนคติของเกษตรกรต่อโครงการประกันภัยราคาพืชผล ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา พบว่าอายุและรายได้ของเกษตรกรที่แตกต่างกันจะทำให้ทัศนคติต่อโครงการประกันภัยพืชผลไม่แตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีการศึกษา (Methodlogy)

การวัดเจตคติ ของเกษตรกรที่มีต่อโครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตรนั้น วัดโดยระบบการให้คะแนนคำตอบผู้ที่ให้ข้อมูลเลือกตอบเกี่ยวกับระดับเจตคติของเกษตรกรที่มีต่อโครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตร จำนวน 24 ข้อความ โดยมีคำตอบให้เลือกดังต่อไปนี้

ระดับ 3 "เห็นด้วยอย่างยิ่ง"	3 คะแนน
ระดับ 2 "เห็นด้วย"	2 คะแนน
ระดับ 1 "ไม่เห็นด้วย"	1 คะแนน

ผู้วิจัยได้กำหนดค่าเฉลี่ยที่ใช้ในการประเมินค่า

ช่วงคะแนนเฉลี่ย	หมายถึง
2.34 - 3.00	มีเจตคติต่อโครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตรในระดับที่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
1.67 - 2.33	มีเจตคติต่อโครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตรในระดับที่เห็นด้วย
1.00 - 1.66	มีเจตคติต่อโครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตรในระดับไม่เห็นด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง (Population and sample)

ประชากร (population)

ประชากรในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตทางการเกษตร อำเภอขามทะเลสอ จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 320 คน (สำนักงานเกษตรอำเภอขามทะเลสอ จังหวัดนครราชสีมา)

กลุ่มตัวอย่าง (sample)

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยในครั้งนี้ได้จากการสุ่มตัวอย่างเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตทางการเกษตร ในอำเภอขามทะเลสอ จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 80 คน

วิธีการสุ่มตัวอย่าง (sampling method)

วิธีการสุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้นคว้านี้ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ของกลุ่มตัวอย่างเพียง 25 เปอร์เซ็นต์ จากจำนวนสมาชิกผู้เข้าร่วมโครงการ 320 คน ดังนั้นจึงได้จำนวนของกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้นคว้านี้จำนวน 80 คน

วิธีการและเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล (Data gathering and research instrument)

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เกษตรกรกลุ่มตัวอย่าง โดยเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในการวิจัยคือ แบบสัมภาษณ์ (structured interview schedule) ซึ่งมีทั้งคำถามปลายเปิด (opened question) และคำถามแบบปลายปิด (closed question) โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคมของเกษตรกรที่เข้าร่วมในโครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตทางการเกษตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2 เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลให้ทราบถึงเจตคติของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตร

ตอนที่ 3 เพื่อทราบถึงปัญหาและอุปสรรคของเกษตรกรที่มีต่อโครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตร และข้อเสนอแนะ

ระยะเวลาและสถานที่ (Duration and Location of the Study)

การวิจัยและการศึกษาครั้งนี้ ใช้เวลาในการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูล ระยะเวลา 5 เดือน ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน พ.ศ.2538 ถึงเดือนมีนาคม พ.ศ.2539 โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูล ในอำเภอขามทะเลสอ จังหวัดนครราชสีมา

การทดสอบแบบสัมภาษณ์

ทดสอบโดยใช้แบบสัมภาษณ์ไปขอคำแนะนำจาก เกษตรตำบล เกษตรอำเภอ ที่มีความรู้ และความชำนาญด้านการทำโครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตร จำนวน 5 คน จากนั้นนำแบบสัมภาษณ์มาทำการปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้นและนำแบบสัมภาษณ์ไปทำการเก็บข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล (Analysis Of Data)

นำข้อมูลที่รวบรวมมาได้มาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ โดยใช้ข้อมูลดังนี้

1. ค่าร้อยละ (percentage) เพื่อคำนวณหาค่าร้อยละของข้อมูลด้านลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ สังคม ซึ่งมีสูตรดังนี้

$$\text{ร้อยละ} = \frac{X}{N} * 100$$

N

กำหนดให้ X = จำนวนตัวอย่างที่ทำการศึกษา

N = จำนวนตัวอย่างทั้งหมด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (mean)

ใช้คำนวณหาค่าเฉลี่ยข้อมูลด้านทัศนคติ มีสูตรดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum_{i=1}^n X_i}{N}$$

กำหนดให้ $\bar{X}$ = ค่าเฉลี่ย

$\sum X_i$ = ผลรวมทั้งหมดของจำนวนเกษตรกรที่ตอบเหมือนกันทุกคน
(คะแนนในช่วงเดียวกัน (1, 2, 3, ...n))

N = จำนวนเกษตรกรทั้งหมด

i = จำนวนชุดที่ i โดยที่ i มีค่าเท่ากับ 1 ถึง n

3. ค่าพิสัย (Range)

ใช้คำนวณหาช่วงของอันตรภาคชั้นมีสูตรดังนี้

ค่าพิสัย = ค่าคะแนนสูงสุด - ค่าคะแนนต่ำสุด

4. ไคสแควร์ (chisquare หรือ χ^2)

$$\chi^2 = \sum \frac{(O - E)^2}{E}$$

$\sum$ = คือสัญลักษณ์แสดงการรวบรวมผลตั้งแต่ช่องแรกถึงช่องสุดท้าย

O = คือค่าเป็นจริง

E = คือค่าคาดหวัง

χ^2 = คือสัญลักษณ์ของไคสแควร์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

ผลการวิจัย (Results)

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเจตคติของเกษตรกรที่มีต่อโครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตร ในอำเภอขามทะเลสอ จังหวัดนครราชสีมา โดยรวบรวมข้อมูลจาก เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตรจำนวน 80 คน การนำเสนอผลของการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้รวบรวมผลการวิจัยและวิจารณ์เป็นส่วนเดียวกัน โดยการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบของตารางข้อมูลประกอบคำบรรยาย เรียงตามลำดับขั้นตอนดังนี้

ตอนที่ 1. สภาพพื้นฐานทางด้านเศรษฐกิจและสังคม

ตอนที่ 2. เจตคติของเกษตรกรที่มีต่อโครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตร

ตอนที่ 3. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานตามโครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตร

ตอนที่ 1 สภาพพื้นฐานทางด้านเศรษฐกิจและสังคม

ลักษณะพื้นฐานทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของผู้ให้ข้อมูลในครั้งนี้ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกในครอบครัว จำนวนแรงงานภายในครัวเรือน ที่ทำการเกษตร รายได้ต่อปีเฉลี่ย (ในภาคเกษตรและนอกภาคเกษตร) กลุ่มสมาชิก ลักษณะการถือครองที่ดิน จำนวนพื้นที่ที่เข้าร่วมโครงการฯ แหล่งเงินทุน แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร เครื่องจักรกลการเกษตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.1 เพศ

ผลการวิจัยในตารางที่ 1 พบว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนมากเป็นเพศชายมีจำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 67.50 ส่วนเพศหญิงมีจำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 32.50

1.2 อายุ

ผลการวิจัยในตารางที่ 1 พบว่าผู้ให้ข้อมูลมีอายุสูงสุดคือ 70 ปี และมีอายุน้อยที่สุดคืออายุ 28 ปี เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิต การเกษตร ร้อยละ 27.50 มีอายุในช่วง 35-41 ปี ซึ่งเป็นเกษตรกรที่อยู่ในวัยทำงาน รองลงมา ร้อยละ 23.75 จะมีอายุในช่วง 42-55 ปี เป็นเกษตรกรที่มีประสบการณ์ในการทำงาน สำหรับอายุเฉลี่ยของผู้ให้ข้อมูลคืออายุ 46 ปี ซึ่งเป็นช่วงวัยกลางคน มักมีประสบการณ์ในการทำการเกษตร และเป็นบุคคลที่ให้ความสนใจในโครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตร

1.3 ระดับการศึกษา

หมายถึง จำนวนชั้นปีที่ได้เข้ารับการศึกษจากสถานศึกษาทั้งรัฐบาล และเอกชนของผู้ให้ข้อมูล ผลการวิจัยพบว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนมาก ร้อยละ 81.25 มีระดับการศึกษาในสถานศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 รองลงมา ร้อยละ 10 ได้รับการศึกษาสูงกว่ามัธยมศึกษา ร้อยละ 6.25 ที่ได้รับการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา และร้อยละ 2.50 ที่ไม่ได้รับการศึกษาเลย ซึ่งในจำนวนผู้ให้ข้อมูลที่ได้รับการศึกษาสูงกว่ามัธยมศึกษา เป็นกลุ่มบุคคลที่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี ซึ่งเป็นข้าราชการที่เกษียณอายุราชการแล้ว

ตารางที่ 1 แสดงการกระจายข้อมูลจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา

ตัวแปร	จำนวน (n=80)	ร้อยละ
--------	-----------------	--------

1.1 เพศ

ชาย	54	67.50
หญิง	26	32.50

1.2 อายุ

63 - 70	4	5.00
56 - 62	8	10.00
49 - 55	19	23.75
42 - 48	19	23.75
35 - 41	22	27.50
28 - 34	8	10.00

อายุสูงสุด 70 ปี

อายุต่ำสุด 28 ปี

อายุเฉลี่ย 46 ปี

=====

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

14759

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
	(n=80)	

1.3 ระดับการศึกษา

ไม่ได้รับการศึกษา	2	2.50
ประถมศึกษา	65	81.25
มัธยมศึกษา	5	6.25
สูงกว่ามัธยม	8	10.00

=====

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งยังต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ห้องสมุดคณะเทคโนโลยีการเกษตร
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าพระยา

1.4 จำนวนสมาชิกในครอบครัว

ผลการวิจัยจากตารางที่ 2 พบว่าจำนวนสมาชิกในครอบครัวของเกษตรกรผู้ให้ข้อมูลสามารถแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือจำนวนสมาชิกที่มากกว่า 5 คน คิดเป็นร้อยละ 37.50 และน้อยกว่า 5 คน คิดเป็นร้อยละ 62.50 จำนวนสมาชิกในครอบครัวมากที่สุด 9 คน สมาชิกในครอบครัวน้อยที่สุด 2 คน เฉลี่ยสมาชิกในครอบครัวของเกษตรกร 5 คน ต่อ 1 ครัวเรือน

1.5 จำนวนแรงงานในครอบครัว (อายุตั้งแต่ 13 ปี ขึ้นไป)

ผลการวิจัยจากตารางที่ 2 พบว่าจำนวนแรงงานในครอบครัวของเกษตรกรผู้ให้ข้อมูลร้อยละ 77.50 มีจำนวนแรงงานในช่วง 2-4 คน ร้อยละ 22.50 มีจำนวนแรงงานอยู่ในช่วง 5-7 คน จำนวนแรงงานในครอบครัวสูงสุด 7 คน จำนวนแรงงานในครอบครัวน้อยที่สุด 2 คน จำนวนแรงงานเฉลี่ย 4 คน ต่อ 1 ครัวเรือน

1.6 รายได้

รายได้ของเกษตรกรแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม

1.6.1 รายได้จากภาคเกษตร พบว่าเกษตรกรผู้ให้ข้อมูล ร้อยละ 56.25 มีรายได้ในช่วง 7,000-33,599 บาทต่อปี รองลงมา ร้อยละ 28.78 มีรายได้ในช่วง 36,000-64,199 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 5 มีรายได้ในช่วง 64,200-92,799 บาทต่อปี เกษตรกรที่มีรายได้ 92,800-121,399 ต่อปี คิดร้อยละ 2.50 เกษตรกรที่มีรายได้ในช่วง 121,400-150,00 คิดเป็นร้อยละ 7.50 ซึ่งมีรายได้สูงสุดของเกษตรกรทั้งหมด รายได้นอกภาคเกษตรเฉลี่ยปีละ 45,975 บาทต่อปี

1.6.2 รายได้จากนอกภาคเกษตร ของเกษตรกรผู้ให้ข้อมูล ร้อยละ 73.33 มีรายได้ในช่วง 4,500-33,599 บาทต่อปี รองลงมา ร้อยละ 11.66 มีรายได้ในช่วง 33,600- 62,699 บาทต่อปี มีรายได้เฉลี่ยปีละ 34,590 บาทต่อปี ส่วนใหญ่มาจากการรับจ้างทั่วไปรายได้เฉลี่ยของเกษตรกรผู้ให้ข้อมูลจากภาคเกษตร และนอกภาคเกษตรปีละ 41,095 บาท

ตารางที่ 2 การกระจายของข้อมูล จำแนกตาม จำนวนสมาชิก จำนวนแรงงานในครอบครัว รายได้

ตัวแปร	จำนวน (n=80)	ร้อยละ
--------	-----------------	--------

1.4 จำนวนสมาชิก

มากกว่า 5 คน	30	37.50
น้อยกว่า 5 คน	50	62.50
สมาชิกในครอบครัวมากที่สุด 9 คน		
สมาชิกในครอบครัวน้อยที่สุด 2 คน		
จำนวนสมาชิกในครอบครัวเฉลี่ย 5 คน		

1.5 จำนวนแรงงานในครอบครัว

5 - 7	18	22.50
2 - 4	62	77.50

จำนวนแรงงานในครอบครัวสูงสุด 7 คน		
จำนวนแรงงานในครอบครัวน้อยที่สุด 2 คน		
จำนวนแรงงานในครอบครัวเฉลี่ย 4 คน		

=====

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ตัวแปร	จำนวน (n=80)	ร้อยละ
--------	-----------------	--------

1.6 รายได้ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม

-รายได้จากภาคเกษตร

121,400 - 150,000	6	6.75
92,800 - 121,399	2	2.50
64,200 - 92,799	4	5.00
35,600 - 64,199	23	28.75
7,000 - 35,599	45	56.25
รายได้สูงสุด 150,000 บาทต่อปี		
รายได้ต่ำสุด 7,000 บาทต่อปี		
รายได้เฉลี่ย 45,975 บาทต่อปี		

-รายได้จากนอกภาคเกษตร (n=60)*

120,900 - 150,000	3	5.00
91,800 - 120,899	2	3.66
62,700 - 91,799	4	6.66
33,600 - 62,699	7	11.66
4,500 - 33,599	44	73.33
รายได้สูงสุด 150,000 บาทต่อปี		
รายได้ต่ำสุด 4,500 บาทต่อปี		
รายได้เฉลี่ย 34,590 บาทต่อปี		
รายได้ของเกษตรกรเฉลี่ย 41,095 บาทต่อปี		

* เกษตรกรผู้ให้ข้อมูลบางคนมีรายได้จากการทำการเกษตรเพียงอย่างเดียว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.7 การถือครองที่ดิน

เกษตรกรผู้ให้ข้อมูลร้อยละ 100.00 มีที่ดินเป็นของตนเอง

1.8 สมาชิกกลุ่ม

พบว่าเกษตรกรผู้ให้ข้อมูล ร้อยละ 76.92 เป็นกลุ่มลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ รองลงมาคือกลุ่มสหกรณ์ร้อยละ 9.89 และกลุ่มเกษตรกรร้อยละ 8.79 ที่เหลือเป็นสมาชิกกลุ่ม แม่บ้าน กิจกรรม กลุ่มชุมชน ร้อยละ 4.37

1.9 จำนวนพื้นที่ดำเนินการกิจกรรมตามโครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตร

ผลการวิจัยจากตารางที่ 3 พบว่าจำนวนพื้นที่เกษตรกรผู้ให้ข้อมูล โดยส่วนใหญ่ ร้อยละ 47.50 มีพื้นที่ในช่วง 5-8 ไร่ รองลงมาพื้นที่ 2-4 ไร่ ร้อยละ 28.75 และมีพื้นที่มากกว่า 9 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 32.75

1.10 แหล่งเงินทุน

หมายถึง เงินทุนที่เกษตรกรผู้ให้ข้อมูล ใช้ในการดำเนินการตามโครงการฯ แหล่งเงินที่เกษตรกรใช้มาจากหลายแหล่งโดยส่วนมากได้เงินกู้จากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 44.29 รองลงมาคือธนาคารพาณิชย์ร้อยละ 39.59 จากญาติร้อยละ 8.05 จากสหกรณ์และธนาคารพาณิชย์คิดเป็นร้อยละ 6.04 และ 2.01 ตามลำดับ

1.11 แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

จากการวิจัยพบว่าแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรที่เกษตรกรผู้ให้ข้อมูลใช้ ร้อยละ 42.40 เป็นแหล่งน้ำในไร่นาของเกษตรกร รองลงมาร้อยละ 27.41 ต้องรอน้ำฝนเพียงอย่างเดียว และร้อยละ 20.16 ได้น้ำจากชลประทานและร้อยละ 8.06 ได้แหล่งน้ำจากธรรมชาติ ร้อยละ 1.60 ได้แหล่งน้ำจากน้ำบาดาลตลอดปี

1.12 เครื่องจักรกลการเกษตร

พบว่าเกษตรกรผู้ให้ข้อมูลร้อยละ 64.22 มีเครื่องมือทำการเกษตรเป็นของตนเอง และร้อยละ 35.77 ต้องเช่าเครื่องมือทำการเกษตร เช่น แตรคเตอร์ รถบรรทุก ฝัฒผล ฯลฯ

ตารางที่ 3 การกระจายของข้อมูลจำแนกตาม สมาชิก จำนวนพื้นที่ แหล่งเงินทุน แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร เครื่องจักรกลการเกษตร

ตัวแปร	จำนวน (n=80)	ร้อยละ
1.7 การถือครองที่ดิน	80	100.00
1.8 สมาชิกกลุ่ม (n=91)*		
กลุ่มเกษตรกร	8	8.79
กลุ่มแม่บ้าน	2	2.19
กลุ่มฮั่วเกษตร	1	1.09
กลุ่มกิจกรรม	1	1.09
กลุ่มสหกรณ์	9	9.89
กลุ่มลูกค้า ธ.ก.ส	70	76.92
1.9 จำนวนพื้นที่		
9 ไร่ขึ้นไป	19	23.75
5 - 8	38	47.50
2 - 4	23	28.75
จำนวนพื้นที่ที่เกษตรกรเข้าร่วมโครงการฯ มากที่สุด	10 ไร่	
จำนวนพื้นที่ที่เกษตรกรเข้าร่วมโครงการฯ น้อยที่สุด	2 ไร่	
จำนวนพื้นที่ที่เกษตรกรเข้าร่วมโครงการฯ เฉลี่ย	7 ไร่	

* เกษตรกรผู้ให้ข้อมูลเป็นสมาชิกมากกว่า 1 กลุ่ม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ตัวแปร	จำนวน (n=80)	ร้อยละ
1.10 แหล่งเงินทุน (n=149)*		
กู้ ช.ก.ส	66	44.29
ของตนเอง	59	39.54
จากญาติ	12	8.05
กู้สหกรณ์	9	6.04
กู้ธนาคารพาณิชย์	3	2.01
1.11 แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร(n=124)*		
น้ำฝนเพียงอย่างเดียว	34	27.41
แหล่งน้ำธรรมชาติเฉพาะฤดู	10	8.06
แหล่งน้ำชลประทาน	25	20.18
น้ำบาดาลตลอดปี	2	1.60
สระในไร่นา	53	42.40

* ผู้ให้ข้อมูลมากกว่า 1 ข้อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ตัวแปร	จำนวน (n=80)	ร้อยละ
--------	-----------------	--------

1.12 เครื่องจักรกลการเกษตร (n=218)*

ของตนเอง	140	64.22
เช่า	78	35.77
รวม	218	100.00

* เกษตรกรผู้ให้ข้อมูลมีเครื่องมือหลายชนิดเป็นของตนเองและเช่าบางอย่าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2 เจตคติของเกษตรกรที่มีต่อโครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตร

การวัดเจตคติของเกษตรกรที่มีต่อโครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตร ผู้วิจัยได้สร้างข้อความที่เกี่ยวข้องกับเป้าหมาย และการดำเนินงานของโครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตร จำนวน 24 ข้อความให้เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างเลือกตอบว่า "เห็นด้วยอย่างยิ่ง" "เห็นด้วย" "ไม่เห็นด้วย" คำตอบแต่ละคำตอบมีคะแนนที่กำหนดให้ ต่างกันตามระดับความสำคัญคือ เห็นด้วยอย่างยิ่งเท่ากับ 3 คะแนน เห็นด้วยเท่ากับ 2 คะแนน ไม่เห็นด้วยเท่ากับ 1 คะแนน จากนั้นนำคำตอบของข้อความที่เหมือนกันมารวมกันหาค่าเฉลี่ยของข้อความ

ผลการวิจัยเจตคติของเกษตรกรที่มีต่อโครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตร อำเภอขามทะเลสอ จังหวัดนครราชสีมา มีระดับของเจตคติที่เห็นด้วยอย่างยิ่งโดยมีคะแนนเฉลี่ยรวม 24 ข้อความ ในระดับคะแนน 2.55 (ตารางที่ 4) สำหรับคะแนนเฉลี่ยของข้อความพบว่า ข้อความที่มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับที่เห็นด้วยอย่างยิ่งมี 22 ข้อความ ซึ่งเรียงตามลำดับคะแนนคือ การมีแปลงสาธิตของสำนักงานเกษตรอำเภอ เพื่อให้เกษตรกรศึกษาเพิ่มเติม (2.78) การฝึกอบรมของผู้เข้าร่วมโครงการ (2.77) การที่เกษตรกรตำบล เกษตรอำเภอ เข้ามาเชื่อมโยงเป็นประจำ (2.75) ถ้ามีเจ้าหน้าที่เกษตรคอยให้คำแนะนำเกษตรกร (2.75) คำแนะนำให้เข้าร่วมโครงการฯ จากผู้ใหญ่บ้าน เกษตรตำบล เกษตรอำเภอ (2.73) โครงการฯ (2.70) การชี้แจงรายละเอียดขั้นตอนในส่วนต่าง ๆ ของการเข้าร่วมโครงการฯ (2.65) การให้เงินอุดหนุนเบี้ยต่ำจาก ธ.ก.ส. และปลอดหนี้ 5 ปี (2.62) โครงการการจัดชุดปรุทวนในแปลงโดยใช้พื้นที่ 10 % ของพื้นที่ทั้งหมด (2.60) การคัดเลือกเกษตรกรดีเด่นของโครงการฯ ของแต่ละกลุ่ม (2.58) การเสนอทางเลือกรวมจากเกษตรกรตำบล เกษตรอำเภอแล้วให้เกษตรกรตัดสินใจเอง (2.57) การประชุมติดตามผลโครงการฯ (2.55) การใช้พื้นที่ให้เป็นประโยชน์ (2.55) การประชาสัมพันธ์ของโครงการฯ (2.53) การช่วยเหลือของรัฐบาล (2.52) การสำรวจพื้นที่ก่อนเข้าร่วมโครงการ (2.47) การประชุมในกลุ่มเพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นก่อนไปขอคำแนะนำจากเกษตรตำบล เกษตรอำเภอ (2.47)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การวางแผนร่วมกันในการจัดสัดส่วนของการเพาะปลูก และเลี้ยงสัตว์ (2.43)
 การส่งเสริมโครงการฯ ให้นำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ (2.39) การคัดเลือก
 เกษตรกรเข้าร่วมโครงการฯ (2.37) พันธุ์พืชที่ได้รับแจกจากโครงการ (2.22) ส่วนที่
 เหลืออีก 2 ข้อความ มีคะแนนเฉลี่ยในระดับที่เห็นด้วย การลดพื้นที่นาไม่เหมาะสม
 และมันสำปะหลัง (2.25) การจำหน่ายผลผลิตแก่แม่บ้านเพื่อทำการแปรรูป (2.23)

การวิจัยในครั้งนี้ พบว่าเจตคติของเกษตรกรที่มีต่อโครงการฯ ในระดับคะแนนที่สูงมีด้วยกัน 3 อันดับ 1. การมีแปลงสาธิตของสำนักงานเกษตรอำเภอเพื่อให้
 เกษตรกรศึกษาเพิ่มเติม 2. การฝึกอบรมของผู้เข้าร่วมโครงการฯ จากเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง
 3. การที่เกษตรตำบล เกษตรอำเภอเข้ามาเยี่ยมเป็นประจำและถ้าไม่มีเจ้าหน้าที่
 เกษตรกรในพื้นที่จะประสบปัญหาการผลิต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4 คะแนนเฉลี่ยของเกษตรกรผู้ให้ข้อมูลที่ **เจตคติต่อโครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตร**

จุดมุ่งหมายของโครงการฯ	คะแนนเฉลี่ย	ระดับเจตคติ	ลำดับ
1. โครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตร	2.70	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5
2. การประชาสัมพันธ์ของโครงการฯ	2.53	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	12
3. คำแนะนำให้เข้าร่วมโครงการฯ เกษตรกร จากผู้ใหญ่บ้าน เกษตรตำบล เกษตรกรอำเภอ	2.73	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	4
4. การคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการฯ	2.37	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	18
5. การชี้แจงรายละเอียดในส่วนต่าง ๆ ของการเข้าร่วมโครงการฯ (ในส่วนของกรมส่งเสริมการเกษตร)	2.65	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	6
6. การฝึกอบรมของผู้เข้าร่วมโครงการฯ การเกษตรจากเจ้าหน้าที่ ที่เกี่ยวข้อง	2.77	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	2
7. การสำรวจพื้นที่ของเกษตรกรก่อน เข้าร่วมโครงการฯ	2.50	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	14
8. การเสนอทางเลือกจากเกษตรตำบล เกษตรกรอำเภอแล้วให้เกษตรกรตัดสินใจ	2.57	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	10
9. การให้เงินกู้ดอกเบี้ยต่ำจากธนาคารเพื่อ การเกษตรและสหกรณ์การ เกษตรและปลอดภัย 5 ปี	2.62	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	7

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4 (ต่อ)

จุดมุ่งหมายของโครงการฯ	คะแนนเฉลี่ย	ระดับเจตคติ	ลำดับ
10. การวางแผนร่วมกันในการจัดสัดส่วนของการเพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์	2.43	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	16
11. หน้าที่ที่ได้รับแจกจากโครงการฯ	2.22	เห็นด้วย	19
12. โครงการจัดการชลประทานในแปลงโดยใช้พื้นที่ 10 % ของพื้นที่ทั้งหมด	2.60	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	8
13. การที่เกษตรกรตำบล เกษตรอำเภอลำทะเมนชัย เข้ามาเชื่อมเป็นประจำ	2.75	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	3
14. การประชุมและติดตามผลของโครงการฯ	2.55	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	11
15. การใช้พื้นที่ให้เป็นประโยชน์ (การทำไร่นาสวนผสมหรือการเกษตรแบบผสมผสาน)	2.25	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	11
16. การลดพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมมันสำปะหลัง	2.25	เห็นด้วย	20
17. ถ้าไม่มีเจ้าหน้าที่เกษตรกรจะประสบปัญหาการผลิต	2.75	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	3
18. การส่งเสริมให้นำเทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้ในแปลงเพื่อเพิ่มผลผลิตการเกษตร	2.39	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	17

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4 (ต่อ)

จุดมุ่งหมายของโครงการฯ	คะแนนเฉลี่ย	ระดับเจตคติ	ลำดับ
19. การจัดหาตลาดและการจำหน่าย ความสะดวกในการจำหน่ายผล ผลิตเกษตร ให้ผู้เข้าร่วมโครงการฯ	2.70	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5
20. การช่วยเหลือของรัฐบาลในด้าน ปัจจัยการผลิต	2.52	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	13
21. การคัดเลือกเกษตรกรดีเด่น ของ โครงการฯ ของแต่ละกลุ่ม	2.58	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	9
22. การประชุมกันภายในกลุ่มเพื่อแก้ปัญหา ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ก่อนไปขอคำ แนะนำจากเกษตรตำบล เกษตร อำเภอ	2.47	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	15
23. การจำหน่ายผลผลิตให้แก่แม่บ้าน เพื่อทำการแปรรูป	2.23	เห็นด้วย	21
24. การมีแปลงสาธิตของสำนักงาน เกษตรอำเภอ เพื่อให้เกษตรกร ศึกษาเพิ่มเติม	2.78	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1
เจตคติเฉลี่ยรวม	2.55	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	

หมายเหตุ :

ช่วงคะแนนเฉลี่ย	หมายถึง
2.34 - 3.00	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
1.67 - 2.33	เห็นด้วย
1.00 - 1.66	ไม่เห็นด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การเปรียบเทียบระดับอายุของเกษตรกรกับเจตคติต่อโครงการฯ

กำหนดค่านัยสำคัญที่ 0.05

สมมติฐานการวิจัย

$\mu = 0$ ระดับอายุต่างกันเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ จะมีระดับเจตคติ

ไม่แตกต่างกัน

$\mu \neq 0$ ระดับ อายุต่างกันเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ เจตคติจะแตกต่างกัน

อายุ (ปี)	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	รวม
สูงกว่า45	22.70	15.83	0.02	38.77
เท่ากับ45และ	22.45	18.16	0.33	40.94
ต่ำกว่า45				
รวม	45.12	33.99	0.54	79.68

การคาดหวัง

อายุ (ปี)	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	รวม
สูงกว่า45	21.94	16.52	0.26	38.73
เท่ากับ45และ	23.19	17.46	0.27	40.92
ต่ำกว่า45				

$$\chi^2 = \sum \frac{(O - E)^2}{E} = 5.63$$

E

เปิด χ^2 95 % ที่ df 2 - 1 ได้ 3.84 χ^2 ที่คำนวณได้มากกว่า χ^2

จากตารางแสดงว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีระดับอายุต่างกันระดับของเจตคติต่อโครงการฯ ไม่จะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของมนันยา เตะะธิตี 2527

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สมมติฐานในการวิจัย

ระดับเจตคติของเกษตรกรที่มีต่อโครงการฯ ขึ้นอยู่กับ เพศ อายุ และระดับอายุ กำหนดค่านัยสำคัญ 0.05

แสดงความสัมพันธ์ของระดับเจตคติของเกษตรกรที่มีต่อโครงการฯ กับ เพศ อายุ และระดับการศึกษา

สภาพทางเศรษฐกิจและสังคม	ไคสแควร์ที่ได้จากการคำนวณ	ไคสแควร์ที่ได้จากการเปิดตาราง
1. เพศ	17.06	3.84
2. อายุ	5.63	3.84
3. ระดับการศึกษา	20.93	7.81

จากตารางแสดงว่าค่าไคสแควร์ที่ได้จากการคำนวณมากกว่าค่าไคสแควร์ที่ได้จากการเปิดตารางแสดงว่าระดับเจตคติของเกษตรกรที่มีต่อโครงการฯ ขึ้นอยู่กับ เพศ อายุ และระดับการศึกษาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะเห็นได้ว่าสอดคล้องกับงานวิจัยของมนัสยา เตชะภีติ (2527:52-54) เรื่องทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อโครงการประกันราคาพืชผล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 3 ปัญหาและอุปสรรคของเกษตรกรที่มีต่อโครงการปรับโครงสร้างและระบบการ

ผลิการเกษตร

1. ทางด้านการตลาด โครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตร ในอำเภอขามทะเลสอ เริ่มต้นขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2527 สามารถแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มปลูกไม้ผล และกลุ่มปลูกพืชผัก ในเขตตำบลโป่งแดง และตำบลขามทะเลสอ เป็นเขตพื้นที่ชลประทาน เกษตรกรทำการปลูกผัก ซึ่งประสบปัญหาทางด้านตลาดสำหรับจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตร ราคาผลผลิตไม่แน่นอน ถูกเอารัดเอาเปรียบจากพ่อค้าคนกลาง ข้อเสนอแนะจากเกษตรกรผู้ให้ข้อมูล

1.1 จัดตั้ง ตลาดกลางสำหรับการจำหน่ายพืชผัก ในเขตอำเภอขามทะเลสอ

1.2 จัดตั้งกลุ่มเพื่อสร้างอำนาจต่อรองจากพ่อค้าคนกลาง

ในส่วนของกลุ่มที่ปลูกไม้ผล ผลผลิตยังไม่ออกจำหน่าย จึงยังไม่ประสบปัญหา

2. ทางด้านการชำระเงินคืน ธ.ก.ส. เกษตรกรผู้ให้ข้อมูล ในอำเภอขามทะเลสอร้อยละ 44.29 กู้เงินจาก ธ.ก.ส. มาดำเนินงานตามกิจกรรมของโครงการฯ การกู้เงินจาก ธ.ก.ส. จะให้กู้เป็นงวด ๆ โดยได้รับความเห็นชอบจากเกษตรกรอำเภอ การให้กู้เงินจะขึ้นอยู่กับกิจกรรมของเกษตรกร ในการชำระเงินคืนนั้น เกษตรกรผู้ให้ข้อมูลโดยร้อยละ 75 กล่าวว่าไม่มีปัญหาการชำระเงินคืน เพราะดอกเบี้ยต่ำ และมีระยะเวลาปลอดหนี้ 5 ปี ข้อเสนอแนะ ให้มีการผ่อนผันการชำระหนี้ถ้ามีภริธรรมชาติเกิดขึ้น

3. ทางด้านการติดต่อสื่อสารกับเจ้าหน้าที่เกษตร พบว่าไม่มีปัญหาแต่อย่างใด ในด้านการติดต่อสื่อสาร เนื่องจากเจ้าหน้าที่เกษตรเป็นคนท้องถิ่นเดียวกัน กับเกษตรกร

4. ด้านอื่น ๆ

4.1 ปัญหาพันธุ์ไม้ที่ได้รับแจกจากโครงการล่าช้าร้อยละ 25

4.2 ปัญหาดินเค็มบางพื้นที่ ร้อยละ 12

4.3 ปัญหาแหล่งน้ำในแปลงของเกษตรกรบางรายเก็บไม่อยู่ ร้อยละ 9

4.4 ในด้านการปลูกพืชผักต่าง ๆ มีโรคและแมลงระบาด ร้อยละ 4

บทที่ 5

สรุปและขอเสนอแนะ

Summary and Recommendation

สรุปผลการศึกษา (Summary)

การวิจัยเรื่องเจตคติ ของเกษตรกรที่มีต่อโครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตร ในอำเภอขามทะเลสอ จังหวัดนครราชสีมา ปี พ.ศ. 2539 มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. ศึกษาสภาพทางเศรษฐกิจ และสังคมของเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตทางการเกษตร
2. ศึกษาเจตคติ ของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตร
3. ศึกษาปัญหา และอุปสรรคของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตร

ผู้ให้ข้อมูลเป็นเกษตรกร ที่เข้าร่วมโครงการปรับโครงสร้างระบบการผลิตการเกษตรในอำเภอขามทะเลสอ จังหวัดนครราชสีมา ปี พ.ศ. 2539 โดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยการกำหนดกลุ่มตัวอย่าง 25% ซึ่งได้สุ่มตัวอย่าง 80 คน สำหรับเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสัมภาษณ์ การรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล ในช่วงเดือนมกราคม - มีนาคม พ.ศ. 2539

สภาพทางเศรษฐกิจ และสังคมของเกษตรกรผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุโดยเฉลี่ยของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ คือ 46 ปี อายุสูงสุด 70 ปี อายุต่ำสุด 28 ปี ระดับการศึกษาของเกษตรกร โดยส่วนใหญ่เกษตรกรร้อยละ 81.25 ได้รับการศึกษาในชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวนสมาชิกในครอบครัวโดยเฉลี่ย 4-6 คนต่อ 1 ครัวเรือน รายได้ของเกษตรกรแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือเกษตรกรที่มีรายได้จากภาคเกษตรร้อยละ 56.25 มีรายได้ในช่วง 7,000-35,599 บาทต่อปี รองลงมา มีรายได้ 35,600-64,199 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 23.28 และรายได้จากนอกภาคเกษตรอยู่ในช่วง 45,975 บาทต่อปี ส่วนใหญ่ได้มาจากการรับจ้างทั่วไป การถือครองพื้นที่เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการฯ ทั้งหมดมีพื้นที่เป็นของตนเอง สมาชิกกลุ่ม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เกษตรกรร้อยละ 76.92 เป็นกลุ่มลูกค้า ธ.ก.ส. ที่เหลือเป็นกลุ่มสหกรณ์ กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มยุวเกษตรกร และกลุ่มกิจกรรม จำนวนพื้นที่ที่เกษตรกรเข้าร่วมโครงการฯ ร้อยละ 47.50 มีพื้นที่อยู่ในช่วง 5-8 ไร่ แหล่งเงินทุนโดยส่วนใหญ่ใช้เงินกู้จาก ธ.ก.ส. ของตนเอง และธนาคารพาณิชย์ (ในการกู้เงินจาก ธ.ก.ส. ต้องใช้โฉนดที่ดินในการค้ำประกันเงินกู้) แหล่งน้ำเพื่อการเกษตรร้อยละ 42 เป็นแหล่งน้ำในไร่นา เครื่องจักรกลการเกษตรพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีเครื่องมือเป็นของตนเองและเช่าเป็นบางส่วน

ผลการศึกษาเกี่ยวเจตคติของเกษตรกรที่มีต่อโครงการต่อโครงสร้างและระบบการผลิตทางการเกษตรพบว่าเกษตรกรมีเจตคติต่อโครงการฯ อยู่ในระดับที่เห็นด้วยอย่างยิ่ง โดยมีคะแนนเฉลี่ย 2.55 สรุปได้ว่าเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ในอำเภอขามทะเลสอ จังหวัดนครราชสีมา มีเจตคติที่เห็นด้วยอย่างยิ่งกับโครงการฯ

ผลการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินตามโครงการฯ ซึ่งมีปัญหาดังต่อไปนี้

1. ปัญหาทางการตลาด
2. ปัญหาดินเค็มในพื้นที่
3. ปัญหาทางด้านโรคและแมลงศัตรูพืช

ข้อเสนอแนะ (Recommendation)

จากผลการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการเก็บข้อมูลของเกษตรกรเพื่อเป็นแนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

1. ต้องแจ้งให้เกษตรกรทราบล่วงหน้าก่อน โดยผ่านทางผู้ใหญ่บ้าน หัวหน้าคุ้ม เพื่อทำการนัดหมายกับเกษตรกร
2. ควรมีการติดตามการดำเนินงานของเกษตรกรและมีการประเมินผลความก้าวหน้าของโครงการฯ ของอำเภอ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อเสนอแนะสำหรับทำงานวิจัยครั้งต่อไป (Recommendation for Further Study)

1. ควรศึกษาเจตคติ ของเจ้าหน้าที่เกษตรที่มีต่อโครงการปรับโครงสร้าง และระบบการผลิตการเกษตร
2. ควรขยายขอบเขตในการศึกษาให้กว้างขึ้น เช่น เป็นจังหวัด เขต ภาค เพื่อให้ทราบว่าเจตคติส่วนใหญ่ของกลุ่มเกษตรกรมีเจตคติต่อโครงการฯ อย่างไร เพื่อเป็นประโยชน์ในการทำโครงการฯ ต่อไป
3. ควรศึกษาผลกระทบของโครงการเมื่อโครงการดำเนินงานไปในระยะหนึ่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารอ้างอิง

พยอม วงศ์สารศรี. 2526. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สารเศรษฐ.

ไพศาล หวังพานิช. 2526. การวัดผลการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.

มนีนธา เตชะภิติ. 2527. ทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อโครงการประกันภัยพืชผลศึกษา เฉพาะกรณีอำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา. กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

รัชฎีกร เศรษฐรัฐ. 2528. การพัฒนาชนบทไทย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ ไทยวัฒนาพานิช จำกัด .

รวีวรรณ อังคนรักษ์พันธุ์. 2533 .สารคำสอนวิชา วพ 306 การวัดทัศนคติเบื้องต้น. ชลบุรี. ภาควิชาหลักสูตรและการสอนคณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.

วิชาญ สมศรี. 2529. ทัศนคติของเกษตรกรในเขตการปฏิรูปที่ดินป่าสักทำนบ อำเภอศรีคีชนาธิย อำเภอสุวรรณคโลก อำเภอศรีนคร จังหวัดสุโขทัย ที่มีต่องานปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตร. กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

วรรณี่ สุจิระระ. 2515. ทัศนคติของเกษตรกรเกี่ยวกับงานส่งเสริมการเกษตรในโครงการโภชนาการชนบท จังหวัดอุบลราชธานี พ.ศ.2511. กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. 2531. ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดสามเจริญพานิช.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สุชา จันทรเฒ. 2527. จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. 2534. ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ :
ห้างหุ้นส่วนจำกัดการพิมพ์.

สุชัย ชีรดากร. 2525. จิตวิทยาการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 2) นนทบุรี.
สถานสงเคราะห์ปากเกร็ด.

สมบูรณ์ จิตพงษ์. 2523. เทคนิคการวัดและการประเมินผลการเรียนการสอนสังคมศึกษา.
กรุงเทพฯ. สำนักงานทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร.

สำนักงานปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตร. 2537. โครงการปรับโครงสร้างและ
ระบบการผลิตการเกษตร ปี 2537-2539. กรุงเทพฯ : กรมส่งเสริมการเกษตร.

2537. แผนโครงสร้างและระบบการผลิต
การเกษตรในความรับผิดชอบของกรมส่งเสริมการเกษตร. กรุงเทพฯ : กรมส่งเสริมการเกษตร

อดิษฐ์ วิริยะประสพโชค. 2525. การศึกษาทัศนคติของเกษตรกรต่อโครงการ
ปรับปรุงระบบการส่งเสริมการเกษตรแห่งชาติ: ศึกษาเฉพาะกรณี. กรุงเทพฯ:
วิทยานินพนธ์ปริญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวกที่ 1

วัตถุประสงค์ของโครงการ

เพื่อปรับโครงสร้างการผลิตในพื้นที่การปลูกพืชที่มีปัญหาด้านราคา ได้แก่ ข้าว มันสำปะหลัง กาแฟ และพริกไทย ไปสู่กิจกรรมการเกษตรอื่น ๆ ที่ให้ผลตอบแทนสูงกว่า และเหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่

เป้าหมาย พื้นที่และระยะเวลาดำเนินการ

โครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตรมีเป้าหมายลดพื้นที่การปลูกข้าวนาปรัง พื้นที่นาไม่เหมาะสม พื้นที่การปลูกมันสำปะหลัง พื้นที่การปลูกกาแฟและพื้นที่การปลูกพริกไทย โดยส่งเสริมให้เกษตรกรทำกิจกรรมการเกษตรอื่นที่ให้ผลตอบแทนสูงกว่าและมีความมั่นคงถาวรได้แก่ ไม้ผลไม้อื่นต้น พืชผัก ไม้ดอกได้ประดับ ไร่นาสวนผสม ปศุสัตว์ (โคเนื้อ โคนม) และไม้เอื้องกระดาษ ในระหว่างปี 2537-2539 การเข้าร่วมโครงการ

1. เกษตรกรในหมู่บ้านเป้าหมายจะต้องทราบเหตุผลความจำเป็น หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขของโครงการฯ

1.1 เหตุผล/ความจำเป็น

- ปลูกข้าวนาปรัง (ใน/นอกเขตชลประทาน) ขาดแคลนน้ำ ผลผลิตต่ำ ข้าวไม่ได้คุณภาพ ราคาและผลตอบแทนต่ำ ต้นทุนสูง

- ปลูกข้าวนาปี (นาไม่เหมาะสม) ดินไม่เหมาะสม ผลผลิตและค่าตอบแทนต่ำ

- ปลูกมันสำปะหลัง ราคาต่ำ ดินเสื่อม ผลผลิตและค่าตอบแทนต่ำ

2. การให้ความช่วยเหลือ

โครงการสนับสนุนด้านสินเชื่อ ปัจจัยการผลิต เทคโนโลยี และการตลาด ตามหลักเกณฑ์โครงการ คือ

2.1 การสนับสนุนสินเชื่อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ดอกเบญจหรือยลละ 5 ต่อปี
- ระยะปลอดการชำระเงินทุน และ/หรือดอกเบญจ (คิดดอกเบญจแต่ยังไม่ต้องจ่าย) ไม่เกิน 5 ปี (ขึ้นอยู่กับพืช/กิจกรรมทดแทน)

- ผ่อนชำระได้ไม่เกิน 15 ปี (ขึ้นอยู่กับพืช/กิจกรรมทดแทน)

2.2 การสนับสนุนปัจจัยการผลิต

- พันธุ์ไม้ผล ปุ่ม ฮาเคมี และแหล่งน้ำสำหรับไม้ผล
- พันธุ์ไม้ผล พืชไร่ พืชผัก ไม้เนื้อ สุกกร ปลา และแหล่งน้ำสำหรับไร่นาสวนผสม
- พันธุ์ไม้ ปุ่มคอก/ปุ่มเคมีสำหรับไม้เศรษฐกิจ
- พันธุ์พืช (บางส่วน) สำหรับพืชผัก ไม้ดอกได้ประดับ

2.3 การสนับสนุนเทคโนโลยี

จัดอบรมเฉพาะกิจและให้ความรู้ ตามแผนการผลิตด้วยวิธีต่าง ๆ เช่นศึกษา

ดูงาน เอกสารคำแนะนำ ฯลฯ

2.4 การสนับสนุนด้านตลาด

- ให้ข้อมูลข่าวสารการตลาด
- จัดหาพ่อค้ามาทำข้อตกลงซื้อขายล่วงหน้า
- ประสานการขายในตลาดท้องถิ่น
- ประกันราคา แทรกแซงราคา และช่วยแก้ไขปัญหาด้วยวิธีอื่น ๆ

3. เงื่อนไขในการเข้าร่วมโครงการ

เกษตรกรที่จะเข้าร่วมโครงการจะต้องอยู่ภายใต้หลักเกณฑ์ต่อไปนี้

- อยู่ในพื้นที่เป้าหมาย
- ปลูกพืชที่ต้องลดพื้นที่ตามโครงการ (ข้าว/มันฯ)
- ได้รับการสำรวจความต้องการตามแบบสอบถาม
- ต้องการปลูกพืชหรือจัดทำกิจกรรมทดแทนที่โครงการกำหนด (ไม้ผล พืชผัก

ไม้ดอกไม้ประดับ ไม้เศรษฐกิจไร่นาสวนผสม ไม้โตเร็ว ไม้เนื้อ ไม้เนื้อ)

- มีแผนการผลิตซึ่งคณะกรรมการพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอให้ความเห็นชอบแล้ว
- สำหรับเกษตรกรที่ต้องการสินเชื่อจะต้องได้รับอนุมัติเงินกู้จาก ธ.ก.ส.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวกที่ 2

ข้อมูลโดยทั่วไปของอำเภอขามทะเลสอ

การปกครอง

การปกครองแบ่งออกเป็น 5 ตำบล 30 หมู่บ้าน 277 คุ้ม

พื้นที่ถือครองทั้งหมด	134,624	ไร่
พื้นที่ถือครองทางการเกษตร	124,303	ไร่
- พืชกินา	42,154	ไร่
- พืชไร่	76,646	ไร่
- พืชไม่ผลไม่ยืนต้น	4,385	ไร่
- พืชการเกษตรอื่น ๆ	1,118	ไร่
พื้นที่อื่น ๆ	10,321	ไร่

ที่ตั้งและอาณาเขต

อำเภอขามทะเลสอ ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือ ของจังหวัด นครราชสีมา ห่างจากจังหวัดประมาณ 22 กิโลเมตร

- ทิศเหนือ จรดอำเภอด่านขุนทด และอำเภอโนนไทย
- ทิศใต้ จรดอำเภอเมืองนครราชสีมา และอำเภอสูงเนิน
- ทิศตะวันออก จรดอำเภอเมืองนครราชสีมา
- ทิศตะวันตก จรดอำเภอสูงเนิน

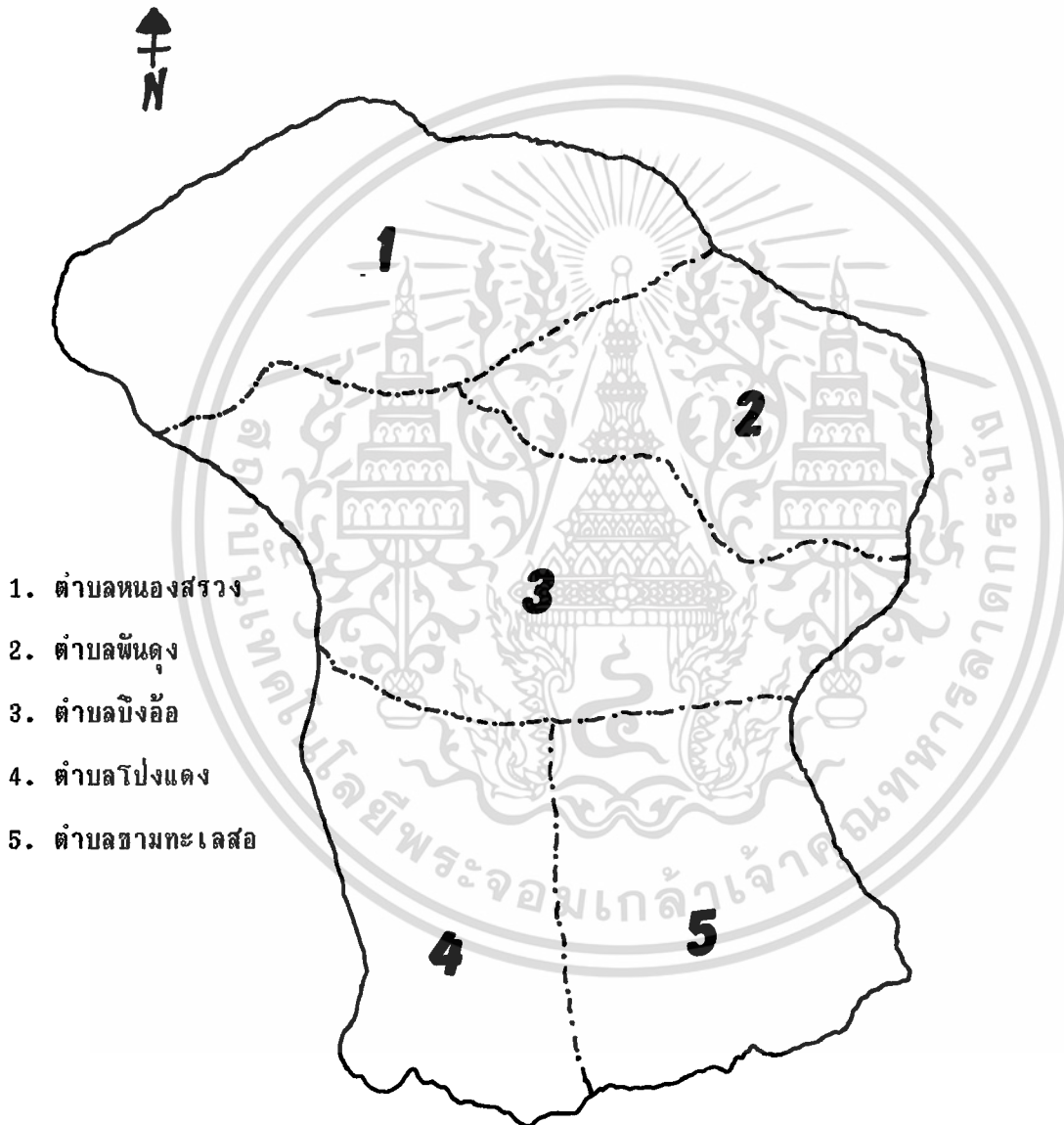
สภาพภูมิประเทศ

ลักษณะพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบถึงลูกคลื่นลอนลาด หรือที่ราบสูง มีความสูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง ประมาณ 178 - 247 เมตร จากด้านตะวันออกสู่ตะวันตกของอำเภอ พื้นที่ของอำเภอตอนบนส่วนใหญ่ หน้าดินเป็นดินเค็ม ไม่มีลำน้ำไหลผ่าน ส่วนทางตอนล่างของอำเภอมียคลองลำตะคองไหลผ่านซึ่งเป็นเส้นแบ่งเขตอำเภอขามทะเลสอ กับอำเภอเมืองนครราชสีมาและอำเภอสูงเนินสภาพพื้นที่ปัจจุบันใช้ประโยชน์ทำไร่ บริเวณที่ดอน และทำนาบริเวณที่ลุ่ม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวกที่ 3

แผนที่แสดงขอบเขตของตำบล ในอำเภอขามทะเลสอ จังหวัดนครราชสีมา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวกที่ 4

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง

เจตคติ ของเกษตรกรที่มีต่อโครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตร
อำเภอขามทะเลสอ จังหวัดนครราชสีมา พ.ศ.2539

ตอนที่ 1 สภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคม

คำชี้แจง ให้กาเครื่องหมาย / ลงในช่องว่าง ( ) หรือเติมข้อความตรงกับความเป็นจริงของท่าน

ชื่อ _____ สกุล _____

บ้านเลขที่ _____ หมู่ที่ _____

ตำบล _____ อำเภอขามทะเลสอ จังหวัดนครราชสีมา

1. เพศ ( ) ชาย ( ) หญิง

2. อายุ _____ ปี

3. ระดับการศึกษาขั้นสูงสุด

( ) ไม่ได้รับการศึกษา

( ) ประถมศึกษาปีที่ 4

( ) มัธยมศึกษา

( ) สูงกว่ามัธยมศึกษา

4. จำนวนสมาชิกในครอบครัว _____

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. จำนวนแรงงานภายในครัวเรือนที่ทำการเกษตร (อายุตั้งแต่ 13 ปีขึ้นไป).....คน

6. รายได้ต่อปีเฉลี่ย ..... บาท

- จากภาคเกษตรกรรม..... บาท

- จากนอกภาคเกษตรกรรม.....บาท

7. สมาชิกในครัวเรือนเป็นสมาชิกกลุ่ม

( ) กลุ่มเกษตรกร

( ) กลุ่มกิจการรวม

( ) กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

( ) กลุ่มสหกรณ์

( ) กลุ่มยุวเกษตรกร

( ) กลุ่มลูกค้า ธ.ก.ส.

( ) อื่น ๆ

8. ลักษณะการถือครองที่ดิน

( ) ของตนเอง

( ) เช่าผู้อื่น

( ) อาศัยผู้อื่น

( ) อื่น ๆ ระบุ.....

9. จำนวนพื้นที่ที่เข้าร่วมโครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตร.....ไร่

10. แหล่งเงินทุน

( ) ใช้ของตนเอง

( ) กู้สหกรณ์การเกษตร

( ) จากญาติพี่น้อง

( ) กู้ธนาคารพาณิชย์

( ) กู้ ธ.ก.ส.

( ) กู้พ่อค้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2 เจตคติ ของเกษตรกรที่มีต่อโครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิต

การเกษตร

คำชี้แจง ใ้ใส่เครื่องหมาย / ลงในช่องคำตอบที่ท่านมีความเห็นตรงกับข้อความข้างล่างนี้

ลักษณะของโครงการปรับโครงสร้าง และระบบการผลิตการเกษตร	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
1. โครงการปรับโครงสร้างและระบบ การผลิตการเกษตร			
2. การประชาสัมพันธ์ของโครงการฯ			
3. คำแนะนำให้เข้าร่วมโครงการฯ จากผู้ใหญ่บ้าน เกษตรตำบล เกษตรอำเภอ			
4. การคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครง การฯ			
5. การชี้แจงรายละเอียดในส่วนต่าง ๆ ของการเข้าร่วมโครงการฯ (ในส่วนของกรมส่งเสริมการเกษตร			
6. การฝึกอบรมของผู้เข้าร่วมโครงการฯ จากเจ้าหน้าที่ ที่เกี่ยวข้อง			
7. การสำรวจพื้นที่ของเกษตรกรก่อน เข้าร่วมโครงการฯ			
8. การเสนอทางเลือกจากเกษตรตำบล เกษตรอำเภอแล้วให้เกษตรกรตัดสินใจ			

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลักษณะของโครงการฯ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
<p>9. การให้เงินกู้ดอกเบี้ยต่ำจากธนาคาร เพื่อการเกษตรและสหกรณ์การ เกษตรและปลอดหนี้ 5 ปี</p> <p>10. การวางแผนร่วมกันในการจัดสรร ส่วนของการเพาะปลูกและเลี้ยง สัตว์</p> <p>11. พันธุ์ที่ได้รับแจกจากโครงการฯ</p> <p>12. โครงการจัดการชลประทานในแปลง โดยใช้พื้นที่ 10 % ของพื้นที่ทั้งหมด</p> <p>13. การที่เกษตรกรตำบล เกษตรอำเภอ เข้ามาเยี่ยมเป็นประจำ</p> <p>14. การประชุมและติดตามผลของโครงการฯ</p> <p>15. การใช้พื้นที่ให้เป็นประโยชน์ (การทำไร่นาสวนผสมหรือการ การเกษตรแบบผสมผสาน</p> <p>16. การลดพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม มันสำปะหลัง</p> <p>17. ถ้าไม่มีเจ้าหน้าที่เกษตรกร จะประสบปัญหาการผลิต</p> <p>18. การส่งเสริมให้นำเทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้ในแปลงเพื่อเพิ่มผลผลิตการ เกษตร</p>			

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลักษณะของโครงการฯ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
19. การจัดหาตลาดและการอำนวยความสะดวกในการจำหน่ายผลผลิตเกษตรกร ให้ผู้เข้าร่วมโครงการฯ 20. การช่วยเหลือของรัฐบาลในด้านปัจจัยการผลิต 21. การคัดเลือกเกษตรกรดีเด่น ของโครงการฯ 22. การประชุมกันภายในกลุ่มเพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ก่อนไปขอคำแนะนำจากเกษตรตำบล เกษตรอำเภอ 23. การจำหน่ายผลผลิตให้แก่แม่บ้านเพื่อทำการแปรรูป 24. การมีแปลงสาธิตของสำนักงานเกษตรอำเภอ เพื่อให้เกษตรกรศึกษาเพิ่มเติม			

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 3 ปัญหาและอุปสรรคของโครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตร

ตอบตามความเป็นจริง

1. ท่านมีปัญหาด้านการตลาดบ้างหรือไม่ หลังจากเข้าร่วมโครงการฯ

ปัญหา	ข้อเสนอแนะ
1.....	1.....
2.....	2.....
3.....	3.....

2. ท่านมีปัญหาด้านการชำระเงินให้แก่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์

ปัญหา	ข้อเสนอแนะ
1.....	1.....
2.....	2.....
3.....	3.....

3. ท่านมีปัญหาด้านการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ประจำตำบล

ปัญหา	ข้อเสนอแนะ
1.....	1.....
2.....	2.....
3.....	3.....

4. ด้านอื่น ๆ

.....
 .....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุยให้เผยแพร่หรือใช้เพื่อการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของลิขสิทธิ์ให้นำไปใช้

